

**VEDECKÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV
A MLADÝCH VEDECKÝCH PRACOVNÍKOV**

ANOTÁCIE PRÍSPEVKOV

Trnava

20. marec 2026

SÚKROMNOPRÁVNA SEKCIA - OBČIANSKE PRÁVO

JUDr. Dominik Marko

Funkcia modelu priemerného spotrebiteľa v systéme ochrany spotrebiteľa

Príspevok sa zameriava na analýzu funkcie modelu „priemerného spotrebiteľa“ v systéme práva ochrany spotrebiteľa. Tento koncept, vyvinutý predovšetkým judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, predstavuje normatívny štandard, prostredníctvom ktorého sa posudzuje správanie obchodníkov a zároveň sa vymedzuje rozsah ochrany poskytovanej spotrebiteľovi. Cieľom príspevku je systematické preskúmanie otázky akú funkciu tento model plní a akým spôsobom ovplyvňuje koncepciu ochrany spotrebiteľa. Autor skúma, či model priemerného spotrebiteľa predstavuje odraz reálneho správania spotrebiteľov, alebo ide o normatívne konštruovaný štandard, ktorý má zabezpečiť predvídateľnosť rozhodovania a určiť hranice ochrany spotrebiteľa. Príspevok zároveň analyzuje, či model priemerného spotrebiteľa v praxi skutočne pôsobí ako limit ochrany, alebo či je jeho funkcia prevažne metodologická a argumentačná.

JUDr. Lenka Bogárová

Hranice medzi zdravotnými a liečebnými tvrdeniami pri výživových doplnkoch

Príspevok sa zameriava na právne rozhranie medzi zdravotnými tvrdeniami povolenými podľa Nariadenia (ES) č. 1924/2006 a liečebnými tvrdeniami, ktorých použitie je pri výživových doplnkoch zakázané. Obsahom príspevku je opis právneho rámca, ktorý upravuje podmienky používania zdravotných tvrdení, a prehľad kritérií používaných na odlíšenie tvrdení týkajúcich sa podpory fyziologických funkcií od tvrdení pripisujúcich výrobku vlastnosti lieku. Príspevok obsahuje deskriptívny prehľad vybraných príkladov z aplikačnej praxe, ktoré ilustrujú hraničné situácie medzi zdravotným a liečebným tvrdením, ako aj opis faktorov, ktoré môžu posúvať tvrdenie smerom k liečebnému charakteru. Príspevok sa venuje aj základným princípom rozhodovania správnych orgánov pri posudzovaní týchto tvrdení a opisuje typové situácie, v ktorých dochádza k porušeniu právnych limitov. Zámerom príspevku je predstaviť prehľadnú a jednoducho uplatniteľnú právnu tému, ktorá tvorí súčasť širšieho rámca posudzovania zdravotných tvrdení na výživových doplnkoch.

Mgr. Marek Nekoraník

Obchodný podiel ako súčasť majetkového spoločenstva manželov pred rekodifikáciou a po nej

Príspevok sa zaoberá obchodným podielom ako predmetom právnych vzťahov s osobitným zameraním na problematiku majetkového spoločenstva manželov, doposiaľ nazývaného ako bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a po rekodifikácii s plánovaným názvom spoločné imanie manželov. Autor sa snaží odpovedať poukazom na judikátorne a doktrínálne východiská otázku, či obchodný podiel je predmetom majetkového spoločenstva manželov a súvisiacu otázku, či je na dispozície s obchodným podielom potrebný súhlas druhého z manželov, a to v kontexte relatívnej neplatnosti, ako aj navrhovanej úpravy zrušiteľnosti právnych úkonov.

JUDr. Andrej Majerník

Vstup do vernostných programov – diskriminácia z dôvodu veku

Vernostný program je marketingový nástroj, ktorý poskytuje zákazníkovi benefity na základe ich opakovaných nákupov. Ide o dlhodobejšiu aktivitu, ktorej cieľom je podporovať alebo vytvárať opakované interakcie zákazníka s produktom, značkou, obchodom a podnikateľom. Medzi typické benefity patria zľavy na tovar a službách vrátane 100% zľavy, pri ktorej má zákazník možnosť získať tovar alebo službu bezodplatne. Častými benefitmi sú aj priaznivejšie podmienky zodpovednosti za vady (napr. predĺženie záručnej doby alebo prednostné právo vybavenia reklamácie), privilegované postavenie (napr. skoršie odbavenie, zákaznícka podpora), prioritné informovanie o nových produktoch alebo účasť na VIP akciách. Nielen na Slovensku však prevádzkovatelia vernostných programov podmieňujú vznik členstva v programoch dosiahnutím 18. roku. Spotrebitelia mladší ako 18 rokov sú tak oproti iným spotrebiteľom znevýhodnení v prístupe k tovarom a službám. Pri posúdení toho, či ide

o zakázanú diskrimináciu alebo dovolené rozdielne zaobchádzanie odôvodnené legitímnym cieľom, je potrebné vziať do úvahy celý kontext vzťahu medzi prevádzkovateľom vernostného programu a maloletým zákazníkom, najmä povahu tovaru a služieb. Hranica 18. rokov bude však pri tovare a službách, ktoré môže bežne nadobudnúť maloletý, nastavená diskriminačne.

Mgr. Martin Pogádl

Rozhodovacia činnosť súdov v oblasti označovania rastlinných alternatív

Autor príspevku analyzuje rozhodovaciu činnosť súdov v oblasti označovania rastlinných alternatív, predovšetkým sa zameriava na rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora Európskej únie, s dôrazom na výklad pojmov: čestné informačné postupy, právny názov potraviny, obchodný názov potraviny. V tejto súvislosti podrobuje analýze aj rozhodovaciu činnosť súdov členských štátov. Ďalej sa zameriava na rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora Európskej únie v oblasti priemerného spotrebiteľa v potravinovom práve Európskej únie.

JUDr. Ing. Dušan Serek

Držiteľ a dobromyseľný pozemkovoknižný nadobúdateľ podľa uhorského a československého práva

Autor analyzuje vzťah medzi faktickým držiteľom nehnuteľnosti a nadobúdateľom vlastníckeho práva k tej istej nehnuteľnosti zapísanej v pozemkovej knihe a konkurenčné vzťahy ich vzájomných práv, a to prostredníctvom analýzy dostupnej judikatúry Uhorskej kráľovskej kúrie spolu s právom prvej Československej republiky až do prijatia Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. Hlavným cieľom článku je analyzovať podmienky, za ktorých bolo právne postavenie dobromyseľného držiteľa silnejšie a na druhej strane podmienky, za ktorých bolo silnejšie právne postavenie dobromyseľného nadobúdateľa vlastníckych práv riadne zapísaného do pozemkovej knihy.

JUDr. Ing. Ľubomír Ďuriš

Základné zásady slovenského a poľského rodinného práva

Príspevok sa zameriava na základné zásady rodinného práva na Slovensku a v Poľsku. Analyzuje základné zásady slovenského rodinného práva podľa zákona o rodine ako aj základné zásady poľského rodinného práva podľa zákona o rodine a opatrovníctve. Cieľom príspevku je poskytnúť účastníkom vedeckej konferencie možnosť utvorenia si vlastného názoru na to, aká je stupnica požiadaviek na hodnoty správania sa subjektov rodinného práva pri uplatňovaní noriem rodinného práva – či je rovnaká alebo rozdielna pre jednotlivé krajiny.

JUDr. Marek Griga

Základné zásady slovenského a poľského rodinného práva

Príspevok sa zaoberá právnou povahou zmluvných vzťahov vznikajúcich v procese verejného obstarávania, ktoré vykazujú niektoré znaky adhézných zmlúv. Autor analyzuje povahu zmluvných podmienok vo verejnom obstarávaní v kontexte postavenia verejného obstarávateľa, ktorý na jednej strane na prvý pohľad jednostranne určuje zmluvné podmienky, no na druhej strane čelí limitom vyplývajúcim z princípov nediskriminácie a transparentnosti. Súčasne autor spochybňuje tézu Úradu pre verejné obstarávanie o tom, že nezasahuje do zmluvných podmienok a nekoriguje ich obsah, čo demonštruje na rozhodovacej praxi Úradu pre verejné obstarávanie pri posudzovaní foriem finančných záruk upravených v zmluve. Táto úradná ingerencia v dôsledku uplatnenia revízných postupov opätovne narúša potenciál adhézneho charakteru zmlúv vo verejnom obstarávaní. Príspevok sa tiež venuje aplikácii pravidiel contra proferentem. Autor skúma tézu, či je možné toto pravidlo aplikovať automaticky v neprospech verejného obstarávateľa, alebo či má byť vyvážené procesnou povinnosťou uchádzača identifikovať a namietat' nejasnosti v štádiu pred predložením ponuky. Cieľom príspevku je definovať hierarchiu výkladových pravidiel zmlúv vo verejnom obstarávaní.

Mgr. Dominik Nozdrovický

Civilný záväzok

Kohabitácia homosexuálnych aj heterosexuálnych párov je v súčasnosti populárnejšia ako tomu bolo v minulosti. Situácia na Slovensku za posledných 20 rokov ukazuje fascinujúci súboj medzi tradíciou a „moderným“ životným štýlom. Zatiaľ čo manželstvo stále dominuje ako oficiálna inštitúcia, kohabitácia zažíva nárast a stala sa pre mnohých plnohodnotnou alternatívou. Keďže v čase evidujeme trend

narastajúcej popularity kohabitácie, je dôležité položiť sa otázku, či nie je potrebné prijať právnu úpravu, ktorá by kohabitáciu aspoň čiastočne upravovala, prípadne sa zamyslieť nad eventualitou, že slovenské súkromné právo poskytuje dostatočné inštitúty na jej úpravu.

Mgr. Ján Dulovič

Zodpovednosť štátu za škodu a náhradu ušlého zisku

Príspevok sa zaoberá problematikou zodpovednosti štátu za škodu so zameraním na náhradu ušlého zisku. Analyzuje podmienky priznania tejto formy náhrady škody v kontexte právnej úpravy a rozhodovacej praxe súdov v Slovenskej republike a Českej republike, pričom osobitnú pozornosť venuje tomu, ako judikatúra oboch krajín vykladá a aplikuje kritériá pre preukázanie existencie a výšky ušlého zisku. Súčasťou príspevku je aj komparatívny pohľad na právnu úpravu a judikatúru v Nemecku, ktorý umožňuje identifikovať spoločné znaky aj odlišnosti v prístupe k náhrade ušlého zisku pri zodpovednosti štátu. Cieľom článku je poukázať na vývoj judikatúry, spresniť podmienky priznania náhrady ušlého zisku a prispieť k systematickejšiemu výkladu tejto problematiky.

JUDr. Žaneta Krasulová

Obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov

Predmetom článku je priblíženie podmienok a procesu obsadzovania funkčných miest docentov a profesorov v podmienkach slovenských vysokých škôl v kontexte aktuálneho vývoja právnej úpravy. Článok poukazuje najmä na zmeny v požiadavkách kladených na uchádzačov o príslušné funkčné miesta, a tiež kladených na členov výberových komisií v týchto výberových konaniach. Autorka sa zameriava na vplyv posledných noviel zákona o vysokých školách a súčasne analyzuje zmeny, ktoré pri výberových konaniach na funkčné miesta docentov a profesorov prinesie rekodifikované znenie vysokoškolského zákona. Záverom autorka poukazuje na kodifikáciu záväznosti výsledného poradia uchádzačov vo výberovom konaní. V kontexte uvedeného ďalej článok polemizuje nad právnymi možnosťami vysokých škôl nevybrať uchádzača o miesto a vyhlásiť výberové konanie za neúspešné.

JUDr. Zuzana Juhaniaková, LL.M., MBA

Liberalizácia a zmeny pracovného času po roku 1989, ovplyvnenie pracovného času

Po roku 1989 došlo k výraznej zmene právnej úpravy pracovného času z dôvodu zmeny politického zriadenia z centrálne plánovaného hospodárstva Československej socialistickej republiky s osemhodinovým denným rovnomerným rozvrhnutím pracovného času na trhové hospodárstvo Slovenskej republiky s flexibilnou úpravou pracovného času s ohľadom na digitalizáciu a osobitné formy výkonu práce s cieľom harmonizovať pracovný a súkromný život zamestnanca. Pre úpravu pracovného času po roku 1993 bola významná snaha o vstup Slovenskej republiky do Európskej únie a tým potreba aproximácie práva Slovenskej republiky európskemu *acquis communautaire*, predovšetkým smernici Rady 93/104/ES z 23. novembra 1993 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá bola neskôr nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Cieľom príspevku je identifikovať zásadné zmeny právnej úpravy pracovného času po roku 1989 vo svetle normotvorby Európskej únie ako aj technického pokroku a digitalizácie. Autorka prichádza k záveru, že vymedzenie pojmu pracovný čas v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES nezodpovedá aktuálnym potrebám aplikačnej praxe. Pokiaľ ide o definíciu pracovného času je potrebné do prijatia zásadnej zmeny smernice do väčšej miery vychádzať z rozhodovacej praxe Súdneho dvora Európskej únie. Autorka príspevku zároveň analyzuje praktické problémy vymedzenia pracovného času vo svetle smernice a rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, ktoré sú dôsledkom požiadavky na flexibilnejšiu úpravu pracovného času vyvolanú technologickým pokrokom a digitalizáciou a prichádza s návrhom zmien a spôsobmi ich riešenia v legislatívnej praxi.

Mgr. Andrej Kokavec

Právo zamestnanca na (ne)použitie umelej inteligencie

Príspevok sa bude zaoberať právnym možnostiam zamestnanca odmietnuť použitie umelej inteligencie pri výkone práce. Obsah príspevku sa bude postupne venovať právu na odpojenie podľa § 52 ods. 10 Zákonníka práce ako aj v teórii vyvíjajúcemu sa konceptu práva na offline alternatívu, a uplatneniu týchto práv v pracovnoprávných vzťahoch. Uvedené práva budú analyzované vo vzťahu k používaniu

umelej inteligencie v pracovnoprávných vzťahoch a zároveň vo vzájomnej súvislosti s právom zamestnávateľa a slobode podnikat' a využívať umelú inteligenciu pri podnikaní. Okrem samotnej analýzy jednotlivých práv je cieľom príspevku poukázať na možný dopad umelej inteligencie na rozoberané inštitúty pracovného práva.

Mgr. Polina Malesh, LL.M.

Conceptual foundations of freedom of movement: natural law approach

The paper examines the natural law foundations of the right to freedom of movement and traces the development of this concept in early modern political and legal philosophy. The study focuses on the works of key representatives of the natural law tradition, including Francisco de Vitoria, Hugo Grotius, Samuel von Pufendorf, Emer de Vattel, and Immanuel Kant. Their theories demonstrate how freedom of movement was conceptualized as a natural human right derived from the common nature of humanity and the principles of peaceful coexistence among peoples. Particular attention is devoted to the concepts of *ius peregrinandi*, innocent passage, and the right to emigrate, which formed the doctrinal basis for understanding mobility as an inherent human freedom that precedes the authority of the state. Although these thinkers recognized the existence of political sovereignty and the possibility of certain limitations, they generally viewed movement, communication, and peaceful interaction between nations as elements of the natural law of nations (*ius gentium*). The analysis demonstrates that the natural law tradition established the philosophical and legal foundations for later international human rights standards concerning freedom of movement and the protection of individuals in transnational contexts.

Mgr. Marek Jurašík, LL.M.

Právne limity aplikácie § 45 Zákona o športe v oblasti kolektívnych vzťahov

Príspevok sa zaoberá právnou úpravou kolektívnych vzťahov pri vykonávaní športu so zameraním na aplikáciu § 45 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe. Cieľom príspevku je analyzovať právne limity uplatňovania predmetného ustanovenia v kontexte všeobecnej právnej úpravy kolektívneho pracovného práva, najmä vo vzťahu k Zákonníku práce a zákonu o kolektívnom vyjednávaní.

TEORETICKO-HISTORICKÁ SEKCIA - TEÓRIA A DEJINY ŠTÁTU A PRÁVA

Mgr. Timotej Práznovský

Apologetika rímskeho práva v 21. storočí

Vplyv rímskeho práva na platné právo a právnu prax začal začiatkom 20. storočia upadať. Koniec pandektistiky priniesol nielen zrod právnej romanistiky ako historiografickej vedy, ale v reakcii na – slovami Paula Koschakera – „krízu rímskeho práva“ aj zrod fenoménu, ktorý môžeme nazvať modernou „apologetikou“ rímskeho práva a právnej romanistiky. Cieľom príspevku je zodpovedať otázky, 1) aké typy argumentov sa dnes používajú na obhajobu rímskeho práva, 2) ktoré z nich sú ešte stále presvedčivé; 3) aký „typ právneho myslenia“ produkuje romanistické vzdelávanie.

JUDr. Marek Gunič

Quo vadis Národná rada!? Alebo pozitíva a negatíva parlamentných pravidiel tvorby.

Príspevok sa bude venovať otázke smerovania Národnej rady Slovenskej republiky v kontexte uplatňovania platných a účinných parlamentných pravidiel tvorby práva, prostredníctvom analýzy silných stránok a slabých stránok súčasného legislatívneho procesu Národnej rady Slovenskej republiky, vrátane návrhov ich zmien a doplnení, a riešenia vhodnejšieho uplatňovania a efektívnejšej ochrany parlamentných pravidiel tvorby práva. Pozornosť sa bude sústreďovať aj na vplyv mimoriadnych procedúr tvorby práva na konformitu a kompatibilitu ústavného systému Slovenskej republiky a a právneho poriadku Slovenskej republiky. Zámerom príspevku je zhodnotiť či aktuálne nastavenie slovenských parlamentných mechanizmov prispieva k súladnej a nerozpornej tvorbe práva v Slovenskej republike.

JUDr. Marek Morochovič

Sudcovský paternalizmus: Postavenie správcu na Slovensku období 1991 – 2005

Príspevok sa zameriava na analýzu právneho postavenia správcu v konkurznom konaní počas účinnosti zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Hoci bol správca z hľadiska právneho statusu považovaný za osobitný procesný subjekt s verejnoprávnymi prvkami, ktorého činnosť bola determinovaná povinnosťou konať s odbornou starostlivosťou a niesol osobnú majetkovú zodpovednosť za zavinenú škodu, aplikačná prax tohto obdobia vykazovala špecifické deformácie. Príspevok kriticky reflektuje na dominantné postavenie konkurzného súdu pri ustanovovaní, odvolávaní a dohľade nad správcom. Tento systém viedol k vzniku fenoménu dobovo označovaného ako „sudcovský paternalizmus“, v rámci ktorého si správcovia často vyžadovali odobrenie svojich krokov sudcom v snahe vyhnúť sa priamej zodpovednosti.

Mgr. Malwina Tkacz

The Law in Times of Crisis: AI and Legal Positivism

Crises, particularly those arising from rapid technological change, challenge the stability and legitimacy of legal systems. Among these, AI-driven disruptions - such as algorithmic decision-making and the “liar’s dividend” phenomenon - raise urgent questions about accountability and the adequacy of existing legal frameworks. The paper examines how law responds to AI-related crises and whether traditional legal categories, understood from the perspective of legal positivism, are sufficient to address these emerging challenges. It asks whether law can maintain coherence under technological pressure or whether fundamental adaptations are necessary to ensure justice and legal certainty in an AI-driven environment. Drawing on philosophy of law and critical legal studies, the presentation situates AI-related crises within broader theoretical debates. The paper connects closely to ongoing research on legal positivism and the relationship between law and morality, demonstrating how contemporary technological crises can inform both theoretical reflection and practical legal development.

Tereza Vujošević, MSC, LL.M.

Voluntary vs. Involuntary Human Shields: Legal Relevance or False Distinction?

The use of civilians as human shields has become a recurrent feature of contemporary armed conflicts, raising complex questions for the conduct of hostilities and individual criminal responsibility. In both military practice and scholarly debate, a distinction is frequently drawn between voluntary and involuntary human shields, with suggestions that civilians who voluntarily shield military objectives may enjoy reduced protection under international humanitarian law (IHL). This paper examines whether such a distinction has legal relevance under IHL and international criminal law. The paper argues that treaty law, particularly Additional Protocol I, does not recognise any distinction between voluntary and involuntary human shields for civilian protection. Civilians remain protected against attack unless and for such time as they take a direct part in hostilities, a threshold that voluntary human shielding rarely satisfies. The paper further demonstrates that reliance on voluntariness is conceptually flawed due to evidentiary difficulties, the coercive environment of armed conflict, and the risk of eroding the principle of distinction through informal gradations of civilian status. Ultimately, it is concluded that the voluntary–involuntary distinction lacks a sound legal basis and that its operational use risks undermining the protective function of IHL while obscuring the primary unlawfulness of employing human shields in the first place.

Mgr. Ivan Vu Nhu

Legal Rigidity or the Inevitable Price of Legal Certainty? An Analysis of Ukraine's Suspension of the Ottawa Convention

This article examines whether Ukraine's declared suspension of its obligations under the Ottawa Convention can be legally justified under international law or whether strict adherence reflects the necessary price of legal certainty. It analyses the applicability of Article 62 of the Vienna Convention on the Law of Treaties (fundamental change of circumstances), the *lex specialis* withdrawal regime under Article 20 of the Ottawa Convention, and the relevance of the law of State responsibility. The article argues that, given the humanitarian object and purpose of the Convention and its design to operate in situations of armed conflict, unilateral suspension is legally difficult to sustain, highlighting the broader tension between flexibility and the stability of treaty obligations in international law.

Mgr. Mgr. Ľubomír Toráč

Materiálna korekcia právneho formalizmu v rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR: Východiská pre analýzu legitimacy

V predkladanom príspevku sa zameriavam na fenomén právneho formalizmu v slovenskom súdnom systéme a jeho dopady na materiálne chápanie právneho štátu. Vychádzam z premisy Lona L. Fullera, podľa ktorej právo nie je len statickým súborom noriem, ale cieľavedomou činnosťou (purposive enterprise), ktorej legitimita je podmienená rešpektovaním princípov jeho vnútornej morálky. Cieľom príspevku je prostredníctvom axiologickej analýzy dvoch významných nálezov Ústavného súdu SR (I. ÚS 51/2020 a II. ÚS 159/07) identifikovať prítomnosť korektívneho morálneho elementu v ústavnom prieskume. Na prípade ochrany spotrebiteľa poukazujem na situáciu, v ktorej súd materiálne koriguje formalistický výklad zákona, zatiaľ čo pri problematike systémových priťahov analyzujem porušenie princípu zhody (congruence) medzi normatívnym rámcom a jeho aplikačnou realizáciou. Predbežné zistenia naznačujú, že príliš rigidný formalizmus môže oslabovať komunikačnú funkciu práva a dôveru adresátov v jeho legitimitu. Materiálne vnímanie legality zo strany Ústavného súdu SR sa tak javí nie ako prejav voluntaristického aktivizmu, ale ako snaha o zachovanie integrity právneho systému prostredníctvom argumentačne transparentnej korekcie. Zistenia príspevku vytvárajú metodologické východisko pre ďalšie precizovanie kritérií legitimacy súdneho rozhodovania v rámci spracúvanej dizertačnej práce.

Mgr. Andrea Mičudová

Vývoj rodičovstva na báze novodobých kódexov ovplyvnených myšlienkou osvietenstva

Príspevok sa venuje vývoju rodičovstva z čias rímskeho práva v období kodifikovania novovekých občianskych zákonníkov. V príspevku zanalyzujeme inštitúty rodičovstva, materstva a otcovstva vo francúzskom Code Civil, rakúskom ABGB a nemeckom BGB. Následne zanalyzujeme relevantné uhorské zákonné články v snahe zistiť kedy a či sa osvietenské názory preklenuli aj do práva platného na našom území.

Mgr. Peter Kuko*Subregionálny rozmer medzinárodného riečneho práva*

Odborný článok sa zaoberá environmentálnym rozmerom medzinárodného riečneho práva v priestore Európy. Základom pre environmentálne riečne právo je Dohovor o prevencii znečistenia medzinárodných vodných tokov a jazier. Okrem uvedeného je relevantné preskúmať aj dohovory o Dunaji, Máse a Sáve.

Mgr. Peter Wilfling*Právna povinnosť objektivity, nestrannosti a vyváženosti vysielania*

Je objektivita médií možná? Nie je viera v možnosť objektivity médií naivná a prekonaná? Je možné, aby orgány verejnej moci – mediálne regulačné orgány a následne súdy – posudzovali objektivitu médií a udeľovali sankcie za jej nedodržanie, a to tak, aby to nebolo subjektívne? Podľa zákona o mediálnych službách je každý vysielateľ televízneho alebo rozhlasového vysielania povinný „zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky“. Jedným z hlavných účelov tejto povinnosti je vytvoriť spoločný verejný priestor na diskusiu o veciach verejného záujmu, v ktorom by odznievali rôzne názory a verejnosť by si následne mohla na základe pluralitného obsahu vytvoriť svoj názor. V dôsledku algoritmov sociálnych sietí a tzv. informačných bublín sa však v súčasnosti takýto spoločný verejný priestor na diskusiu rozpadáva, zvyšuje sa polarizácia, radikalizácia a oslabuje sa súdržnosť spoločnosti. Práve tie médiá, ktoré stále podliehajú zákonnej povinnosti objektivity, možno považovať za jeden z posledných spoločných verejných priestorov, kde môže prebiehať spoločenská diskusia o veciach verejného záujmu založená na objektivite informácií a na pluralite názorov a kde môže byť dodržiavanie objektivity aj právne vynucované mediálnym regulátorom. V súčasnej diskusii o objektivite a vyváženosti médií však často zaznievajú hlasy, ktoré objektivitu a vyváženosť médií považujú za ilúziu. Cieľom konferenčného príspevku je objasniť pojem a účel objektivity a vyváženosti médií, prediskutovať právne možnosti vynucovania objektivity a vyváženosti médií a pokúsiť sa reagovať na argumenty, ktoré možnosť objektívneho posudzovania objektivity spochybňujú.

JUDr. Radka Semancová*Algoritmus ako nositeľ právnej racionality*

Príspevok sa zaoberá otázkou normativity algoritmov využívaných v procesoch správneho rozhodovania. V kontexte digitalizácie verejnej správy sa čoraz častejšie objavujú systémy, ktoré na základe formalizovaných pravidiel automatizovane kontrolujú súlad návrhov alebo projektov s právnymi predpismi. Takéto algoritmy sú často chápané len ako technický nástroj podporujúci rozhodovaciu činnosť správneho orgánu. Otázkou však zostáva, či ich funkcia nepresahuje rámec technickej podpory a či sa v určitých situáciách nestávajú nositeľom vlastnej normatívnej racionality. Cieľom príspevku je analyzovať, do akej miery môže algoritmus vstupovať do procesu aplikácie práva a či jeho využívanie mení tradičné chápanie interpretácie právnej normy. Osobitná pozornosť bude venovaná otázke, kto je v podmienkach automatizovaného posudzovania skutočným „interpretom“ právnej normy – správny orgán alebo algoritmus, ktorý na základe formalizovaných pravidiel vyhodnocuje súlad konania s právnymi požiadavkami. Príspevok vychádza z konceptov právneho formalizmu, rule-based governance a teórie automatizovaného správneho rozhodovania. Na ich základe sa pokúša identifikovať teoretické limity aj potenciál algoritmického rozhodovania v práve a poukázať na možné dôsledky pre chápanie normativity, interpretácie práva a zodpovednosti v správnom rozhodovaní.

Mgr. Lukáš Bis, MBA*Materiálne deficity pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov v Národnej rade Slovenskej republiky:**Následky absencie dôvodovej správy z pohľadu ústavného a európskeho práva*

Predkladaný odborný článok analyzuje legislatívny fenomén nedostatočného odôvodňovania zákonov so špecifickým zameraním na inštitút pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov v podmienkach Národnej rady Slovenskej republiky. Účelom príspevku je poukázať na systematickú legislatívnu medzeru v Rokovacom poriadku NR SR (§ 82 ods. 2), ktorý na rozdiel od pôvodných vládnych návrhov nevyžaduje

pri poslaneckých zmenách predloženie plnohodnotnej dôvodovej správy. Tá by pritom mala povinne obsahovať všeobecnú a osobitnú časť, jasnú identifikáciu legitímneho cieľa, analýzu nevyhnutnosti a primeranosti zásahu, zhodnotenie alternatívnych riešení, doložku vybraných vplyvov (napríklad na rozpočet či podnikateľské prostredie), doložku zlučiteľnosti s právom Európskej únie, ako aj širšie posúdenie súladu s ústavným poriadkom.

VEREJNOPRÁVNA SEKCIA - TRESTNÉ PRÁVO

JUDr. Kristián Martin Brisuda

Spolupracujúca osoba v trestnom konaní a dôkazná hodnota jej výpovede

Príspevok sa zaoberá inštitútom spolupracujúcej osoby v trestnom konaní so zameraním na jeho zákonnú úpravu, aplikačnú prax a dôkaznú hodnotu výpovede spolupracujúceho obvineného. Osobitná pozornosť je venovaná novelizácii Trestného poriadku zákonom č. 40/2024 Z. z., ktorá spresnila pojmy spolupracujúca osoba a výhody s ňou spojené. Príspevok analyzuje význam zásady oportunitity, poukazuje na riziká spojené s vierohodnosťou takýchto výpovedí a rozoberá judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. Záverom sa autor prikláňa k názoru, že výpoveď spolupracujúcej osoby nemôže byť jediným usvedčujúcim dôkazom bez jej potvrdenia ďalšími priamymi alebo nepriamymi dôkazmi, a musí byť vždy hodnotená mimoriadne obozretne.

JUDr. Zuzana Bejdová, LL.M.

Keď dôkaz „drží príbeh pokope“: výpoveď spolupracujúcej osoby ako nosný dôkaz

Inštitút spolupracujúcej osoby má v slovenskom trestnom práve pevné miesto pri odhaľovaní závažnej organizovanej trestnej činnosti. V praxi však nastávajú situácie, keď jej výpoveď „drží príbeh pokope“ – keď sa stáva nosným prvkom skutkovej verzie, od ktorej sa odvíja hodnotenie ostatných dôkazov. Takýto dôkaz je systémovo zaťažený rizikami vyplývajúcimi z motivácie získať procesné výhody. Otvára sa preto otázka, ako má prebiehať hodnotenie výpovede spolupracujúcej osoby v procese dokazovania, kde sa končí legitímne hodnotenie dôkazov a začína udržiavanie skutkovej verzie prostredníctvom dodatočných vysvetlení. Novela Trestného poriadku č. 416/2025 Z. z. sa pokúsila tieto hranice normatívne vymedziť, jej účinnosť však bola uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 2/2026 pozastavená. Príspevok sa preto zameriava na identifikáciu hraníc skutkového záveru v procese dokazovania a naznačuje využitie Occamovej britvy ako metodologickej pomôcky pri kontrole jeho racionálnej udržateľnosti.

JUDr. Kristína Lacyková, MBA, LL.M., DBA

Národný preventívny mechanizmus ako nástroj na ochranu ľudských práv väznených osôb

Národný preventívny mechanizmus je z pohľadu práva dôležitým prostriedkom na posilnenie ochrany osôb pozbavených osobnej slobody. Medzi jeho hlavné úlohy patrí pravidelné monitorovanie dodržiavania ľudských práv a prevencia pred ich porušovaním. V rámci neho realizuje verejný ochrana práv návštevy v miestach, kde sú osoby pozbavené osobnej slobody. Tento príspevok sa koncentruje najmä na zhodnotenie systému tohto mechanizmu v miestach, kde sa vykonáva väzba a výkon trestu odňatia slobody.

Mgr. Gabriel Kun

Konanie hlavného pojednávania za neprítomnosti obvineného v medzinárodnom trestnom práve

Právo byť prítomný na hlavnom pojednávaní je tradičným oprávnením obvinených osôb naprieč trestnoprávnymi úpravami. Avšak už od prvého počiatkov medzinárodného trestného práva, dané oprávnenie spôsobovalo aplikačné problémy. Článok má za cieľ priblížiť problematiku konaní za neprítomnosti obvineného v medzinárodnom trestnom práve prostredníctvom komparatívnej analýzy aplikačnej praxe a vývoja tejto problematiky v rámci rozhodovacej činnosti medzinárodného trestného súdnictva vrátane Medzinárodného trestného súdu. Následne v záveru článku plnohodnotne zhodnotíme argumenty za a proti zavedeniu konania za neprítomnosti obvineného v medzinárodnom trestnom práve.

Mgr. Barbora Minárová

JUDr. Ing. Nikola Kočiščáková

Prechod od delikventného správania v adolescencii k násilnej trestnej činnosti

Príspevok sa zameriava na prechod od delikventného správania v adolescencii k závažnej násilnej trestnej činnosti a analyzuje faktory, ktoré môžu tento vývinový proces podporovať alebo urýchľovať. Cieľom je identifikovať opakujúce sa vzorce správania, osobnostné charakteristiky a sociálne podmienky, ktoré sa objavujú už v mladistvom veku a podľa dostupných výskumov zvyšujú riziko eskalácie k plánovanému či impulzívnemu násiliu. Pozornosť je venovaná typológiám mladistvých

páchateľov, dynamike ich vývinu a rozdielom medzi krátkodobou experimentálnou delikvenciou a stabilnejšími formami problémového správania. Príspevok sa ďalej sústreďuje na úlohu rodinného prostredia, školského kontextu a rovesníckych skupín, ako aj na rastúci vplyv online prostredia na formovanie agresívnych tendencií. Analýza prepája poznatky z kriminológie, vývinovej psychológie a sociálnej prevencie s cieľom poukázať na kľúčové varovné signály a možnosti včasnej intervencie, ktoré môžu znižovať riziko prechodu od menej závažných foriem delikvencie k závažným násilným činom.

Mgr. Dominika Kučerová

Vplyv masmédií na prevenciu kriminality

Predložený príspevok je zameraný na skúmanie vplyvu informácií z masmédií na prevenciu kriminality. Autor vyhodnocuje získané dáta o procese prijímania informácií o kriminalite vo vzťahu k pocitu bezpečnosti obyvateľov a ich následnému správaniu. Text analyzuje kritické body týkajúce sa prevencie kriminality prostredníctvom masmédií.

Mgr. Dominika Komarová

Aplikácia doktríny plodov otráveného stromu v rozhodovacej praxi súdov

Príspevok sa venuje aplikácii doktríny plodov otráveného stromu v rozhodovacej praxi súdov v kontexte trestného konania. Uvedená doktrína predstavuje významný nástroj ochrany jednotlivca pred dôsledkami nezákonného zásahu orgánov verejnej moci, keďže vylučuje nielen priamo nezákonne získané dôkazy, ale aj dôkazy z nich odvodené. Finálnym cieľom príspevku je preskúmať, do akej miery je tento princíp reflektovaný v slovenskej rozhodovacej praxi. Rovnako pozornosť sa sústreďuje na otázky proporcionality, spravodlivého procesu a rovnováhy medzi ochranou základných práv obvineného a záujmom štátu na efektívnom trestnom stíhaní.

Mgr. Nikola Želiarová

Kontrola spravodajských služieb

Príspevok sa zaoberá problematikou kontroly spravodajských služieb ako nástroja zabezpečovania demokratickej legitimacy, ochrany základných ľudských práv a slobôd ako aj zákonnosti. Cieľom je analyzovať modely parlamentnej, výkonnej, súdnej a externej kontroly spravodajských služieb v podmienkach právneho štátu a identifikovať ich limity v kontexte ochrany utajovaných skutočností a národnej bezpečnosti.

Mgr. Samuel Hrežo

Zásada lex mitior a materiálne chápanie právoplatnosti: Dopad rozsudku Súdného dvora EÚ C-544/23 Baji Trans na dovolacie konanie

Príspevok sa zaoberá otázkou, či sa zásada lex mitior uplatní v dovolacom konaní v prípade, ak k priaznivejšej zmene právnej úpravy dôjde až po vyhlásení právoplatného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Podnetom pre posúdenie tejto otázky je rozsudok Súdného dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) C-544/23 BAJI Trans, v ktorom Súdny dvor zdôraznil materiálne chápanie právoplatnosti a povinnosť zohľadniť priaznivejšiu právnu úpravu, ktorá nadobudla účinnosť po podaní kasačnej sťažnosti. Príspevok skúma, do akej miery sú tieto závery aplikovateľné v podmienkach trestného konania, konkrétne v konaní o dovolaní, a analyzuje ich možné limity z hľadiska princípu právnej istoty, právoplatnosti a predvídateľnosti rozhodnutí. Cieľom príspevku je posúdiť, či judikatúra Súdného dvora vytvára priestor na uplatnenie zásady lex mitior v dovolacom konaní, a to aj s prihliadnutím na povahu kasačného konania, z ktorého predmetné rozhodnutie vychádza.